

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni modelje in prazniki. — Izdava: do 30 peti a 2 D, do 100 vrt 30 50 p, večji inserti peti vrt 4 D; notice, poslano, izjava, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja izdati v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Kanižova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kanižova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Svetozar Miletic

Včeraj so v Novem Sadu slovesno proslavili stoletnico rojstva Svetozarja Miletica, velikega narodnega heroja in enega največjih borcev za Srbstvo in Jugoslovenstvo v XIX. stoletju.

Svetozar Miletic je stopil na politično bojišče v dobi najhujšega habsburškega absolutizma in terorja. Prevel je duševno vodstvo vojvodinskih Srbov, ki so bili po odpravi zadnjih ostankov avtonomije decembra 1. 1860 v največji krizi in so klonile glave tudi najboljim narodnjakom. Vili Jim je v srca nove nade, jih navdušil z novo borbenostjo. Postavil jim je lep in velik cilj: ujedinjenje vseh Srbov in nato še ujedinjenje s Hrvati in Slovenci. Naloga je bila drzna in ogromna, a sveta in veličastna.

Ideal je bil postavljen in je osvojit zlasti mladino. V Vojvodini je zaplulo novo življenje, začela se je doba narodnega prebujanja na širših mas. Svetozar Miletic je bil tudi v prvih vrstah teh narodnih buditeljev. Boril se je na tri štiri fronte. V prvi vrsti proti Avstriji in Madžarski, ki sta prav dobro ocenili opasnost novega pokreta, čeprav se je navidezno, kakor pozneje majska deklaracija, kretal v mejah zakonitosti in lojalnosti in zahteval samo avtonomijo v okviru federalist, urejene Madžarske, Miletic je bil proglašen za veleizdajalca, za upornika, in kot tak sojen, obsojen in zaprt.

Boriti pa se je moral Miletic tudi proti lastnim rojakom, ki niso umeli njega in njegovih idealov in ga ovirali s konservativnostjo in defetizmom. Boril se je s cerkveno hierarhijo, ki so jo obvladali samostani; bojeval se za svoje privilegije, so odklanjali prevratne Mileticeve ideje. In boril se je naposled s takratno hrvatsko politiko, ki je s Starčevićem na čelu razvila velehrvatsko zastavo, pri tem pa zanemarjala druga jugoslovenska plemena.

Kljub temu je bila Mileticeva borba uspešna. Njegove ideje so bili in bolji prodorale; osvestili se Srbstvo, dal pobude Jugoslovenstvu. Njegovo delo je bilo delo preroka; nekaj mističnega, stičnega, herojskega in romantičnega je na njem. Ni bil tajni zarnik; javno je nastopal, propovedoval vsepovsod na narodnih taborih, na cerkvenih shodih, na ulicah, v kavarni, v prijateljski družbi in novosadski »Zastavi«. Ni se menil za materialne in moralne žrtve, ki jih je zahtevala njegova sveta misija od njega. Ni ga strašilo neumevanje rojakov, niso ga uklonila preganjanja oblasti. Umrl je z mučeniškim vncem sredi borbe; njegov duh pa je ostal in mnogo, mnogo pripomožal da imamo danes našo lepo Jugoslavijo, kljub vsem in vsemu ljubljeno in sveto.

Hvaležni smo usodi, da nam je naklonila Svetozarja Miletica. Da bi nam bila še toliko milostna in nam poslala njega vrednih ljudi, ki bi dovršili in izpopolnili veliko delo osvobodjenja in ujedinjenja! Danes, ob stoletnici Mileticevega rojstva, ko nas more vse možne krize, to tem bolj iskreno želimo.

Jugoslavija in Albanija

— Beograd, 7. maja. Kakor je bilo pred dnevi javljeno, je prišel iz Tirane v Beograd poslanik Branko Lazarević, da poroča vladi o spremembi političnega kurza albanske vlade. Zadnji čas je bilo opaziti vedno večji vpliv Rima na albansko vladno in naša vlada sama je skrbno motrila politiko vladar Ahmed bega Zogu, v katerega je Beograd imel veliko zaupanje in so vsi računali, da se okrene gospodarsko-politični odnos med Albanijo in Jugoslavijo. Ko pa je Ahmed beg Zogu vtrdil svojo politiko v Tirani, se je takoj začel približevati Italiji in je začel podpirati razna italijanska središnja. Sedaj je popolnoma pod vplivom italijanske diplomacije, ki ga brez koma podpira tudi z denarjem.

ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV 6. SEPTEMBRA

Zeneva, 7. maja. Predsednik sveta Društva narodov baron Ischit je sklical sedmo zasedanje Društva narodov za ponedeljek 6. septembra t. l. Na dnevnem redu zasedanja so tri glavne točke: 1. vprašanje politične sveta Društva narodov, 2. prejem Nemčije v Društvo narodov in 3. gospodarska odnosno razorožitvena konferenca.

Dolgočasen interpelacijski dan

Tudi današnja seja Narodne skupščine je bila le formalnega značaja. — Kako podpira minister Pavle Radić bogate grofe.

— Beograd, 7. maja. Plenarna seja Narodne skupščine je danes pričela ob 10.30 dopoldne. Seja je bila povsem mirna in zgolj samo formalnega značaja. Po prečitnem zapisniku zadnje seje je posl. dr. Mehmed Spahović protestiral proti temu, da zahteva pravosodni minister njegovo izročitev sodišču. On da ni bil nikdar pravilno obtožen in je pravosodni minister najbrže popolnoma avtomatično podpisal zadevni akt. Izročitev se najbrže nanaša na povsem drugo osebo. Zahteva, da pravosodni minister to pomoto popravi.

Po raznih formalnostih je skupščinsko predsedstvo objavilo, da je finančni minister predložil Narodni skupščini sklep ministrskega sveta glede znižanja nekaterih postavk uvozne carinske tarife, v prvi vrsti glede solitra, vinskega cveta in modre galice. Sklep ministrskega sveta je bil odkazan v razpravo finančnemu odboru.

Posl. Stevo Kalembur (sam. dem.) je interpeliral ministra za agrarno reformo Pavla Radića radi odvzeta zemlje dobrovoljcem na posestvu grofa Eltza pri Vukovariu. Temu grofu je minister Pavle Radić povišal zemljiški maksimum od 1000 na 1417 oralov. 38 dobrovoljskih rodbin pa je bilo vrženih na cesto. Minister za agrarno reformo Pavle Radić je branil svojo agrarno politiko ter je zatrjeval, da je postopal povsem zakonito. Grofu Eltzu je izročil dotično zemljo zato, ker je grof ustanovil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Ostali ministri so odgovarjali na različna manj važna vprašanja lokalnega značaja. Nato je zbornica ob 11.50 prešla k drugi točki dnevnega reda: ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Skupščinski predsednik je izjavil, da želi trgovinski minister podati obširnejši ekspozé o tej trgovinski pogodbi, zato zaključuje današnjo sejo in odreja prihodnjo sejo za jutri ob 9. dopoldne z istim dnevnim redom.

Novil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Ostali ministri so odgovarjali na različna manj važna vprašanja lokalnega značaja. Nato je zbornica ob 11.50 prešla k drugi točki dnevnega reda: ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Skupščinski predsednik je izjavil, da želi trgovinski minister podati obširnejši ekspozé o tej trgovinski pogodbi, zato zaključuje današnjo sejo in odreja prihodnjo sejo za jutri ob 9. dopoldne z istim dnevnim redom.

Novil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Ostali ministri so odgovarjali na različna manj važna vprašanja lokalnega značaja. Nato je zbornica ob 11.50 prešla k drugi točki dnevnega reda: ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Skupščinski predsednik je izjavil, da želi trgovinski minister podati obširnejši ekspozé o tej trgovinski pogodbi, zato zaključuje današnjo sejo in odreja prihodnjo sejo za jutri ob 9. dopoldne z istim dnevnim redom.

Novil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Ostali ministri so odgovarjali na različna manj važna vprašanja lokalnega značaja. Nato je zbornica ob 11.50 prešla k drugi točki dnevnega reda: ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Skupščinski predsednik je izjavil, da želi trgovinski minister podati obširnejši ekspozé o tej trgovinski pogodbi, zato zaključuje današnjo sejo in odreja prihodnjo sejo za jutri ob 9. dopoldne z istim dnevnim redom.

Novil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Ostali ministri so odgovarjali na različna manj važna vprašanja lokalnega značaja. Nato je zbornica ob 11.50 prešla k drugi točki dnevnega reda: ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. Skupščinski predsednik je izjavil, da želi trgovinski minister podati obširnejši ekspozé o tej trgovinski pogodbi, zato zaključuje današnjo sejo in odreja prihodnjo sejo za jutri ob 9. dopoldne z istim dnevnim redom.

Novil veliko žrebčarno, kjer se v prvi vrsti goje lipiški konji. Zemlja je bila izročena grofu Eltzu tudi na podlagi predlogov vojne in poljedelskega ministrstva. Žrebčarna je namo potrebna tako iz narodno-gospodarskih kakor tudi iz narodno-obrambnih ozirav.

Posl. Stavan Kalembur (sam. dem.) je pobijal v temperamentnih besedah stališče ministra za agrarno reformo naglašujoč, da je Pavle Radić uničil eksistenco 38 rodbinam, sam, da bi vstregel bogatemu grofu. Razveljavil je pravomočne sklepe bivših ministrov za agrarno reformo. Grof Eltz je zelo lahko dobil pritrdilo vojne in poljedelskega ministra. Do takih pritrdil je prav lahko prišel. Grofu zemlja ni bila potrebna, saj jo je takoj prodal, čim mu jo je Radić vrnil. Odklonio protestira proti temu, da se na ta način postopa napram dobrovoljcem in da se branijo od strani vlade interesi grofa, ki ni nikdar stal v borbi za naše ujedinjenje.

Nespremenjena situacija v Angliji

Stavki se baje pridružijo tudi poštarji? — Grozeča kriza v prehrani. — Novi izgredi.

— London, 7. maja. Splošni položaj generalne stavke je neizpremenjen. Generalni svet strokovnih organizacij izjavlja, da je takoj pripravljen obnoviti v vlado pogajanja, da se na časten način uredi vsa sporna vprašanja. Odklonio pa odločanja Baldwinovega zbiranja, da se kot pogoj za obnovo pogajanj ustavi stavka. V tem oziru izjavlja generalni svet strokovnih organizacij svoj odločen »Ne!«.

Po daljši debati o stavki je poslanska zbornica včeraj odobrila vse vlozine izjemne odredbe s 337 proti 96 glasovom. Odklonila je spreminjevalne predloge delavske stranke. Komunistični poslanec Saklatuala je bil včeraj obsojen na 2 meseca ječe radi svojega hujskajočega govora, ki ga je imel 1. maja v Londonu. Saklatuala je bil eden glavnih voditeljev stavke.

— London, 7. maja. Število stavkajočih se včeraj ni izpremenilo. Obstoja pa nevarnost da prično stavkati tudi poštni, brzojavni in telefonski nameščenci.

Splošno vlada povsod mir. Večji izgredi so bili le v Cardiffu. New Castle in Carlisle. V Cardiffu je bilo aretiranih 50 izgrednikov. Do mučnih prizorov in demonstracij je prišlo pred uredništvom glavnega glasila delavske stranke »Daily Herald«. Policija je prvo izdajo tega lista zaplenila, pozneje je dovolila izdajanje lista. Močan policijski oddelek je prišel v tiskarno ter s silo preprečil tiskanje lista. Na dvorišču tiskarne se je zbralo več tisoč oseb, ki so zapele delavsko pesem.

Danes je četrti dan stavke. Opaža se že pomanjkanje živil. V petih ali šestih dneh nastopi kriza. Cene mleku so se povišale že včeraj za 33 odstotkov.

»British Gazette« izjavlja z ozirom na govor delavskega voditelja Thomasa, da je vlada predčasno zaprla duri za pogajanja, da temu ni tako, marveč so vrata za pogajanja vedno odprta in bo vsakdo z veseljem pozdravil trenutek, ko se obnove pogajanja in odstrani sedanja težka kriza. Značilno je tudi, da je bil včeraj ponovno pozvan Macdonald k Baldwinu. Lloyd George je pripravljen, da posreduje. Generalni svet strokovnih organizacij objavlja komuniké, v katerem naglašajo, da so strokovne organizacije pripravljene vsak trenutek za obnovo pogajanj.

V Edinburghu je prišlo včeraj do težkih izpadov. Okoli tisoč stavkajočih je napadlo policijo. Pri spopadu je bilo 5 stražnikov težko ranjenih. Stavkajoči so nato razbili okna velikih prodajalnic ter pričeli pleniti. Vodstvu stavke je zelo neprijetno, da izrabljajo stavko razni zločinski elementi v svoje temne namene.

LONDONSKA BORZA IN STRAJK.

— London, 7. maja. Kljub štiri dni trajajočemu generalnemu štrajku se ne opazuje na londonski borzi nobene finančne ali valutne izpremembe in poslovanje borze nemoteno napreduje, kakor da ni štrajka.

Balkanska gospodarska konferenca?

— Pariz, 7. maja. Z ozirom na mednarodno gospodarsko konferenco se je pojavila v krogih vodilnih balkanskih ekonomov in politikov ideja, da bi se sklicala posebna balkanska ekonomska konferenca. Ekonomska bodočnost Evrope je edino zagotovljena, ako se odstranijo vse ekonomske in carinske ovire. Ideja balkanske ekonomske konference je našla globok odmev pri večini balkanskih politikov in ekonomov. Oziroma je stara ideja balkanske carinske unije, ki bi obenem pripravljala teren za stvaritev balkanske politične zveze. Gospodarska konferenca naj bi se vršila ali v Beogradu ali v Sofiji in bi imela nalogo pripraviti material za definitivni gospodarski sporazum balkanskih držav.

(Ideja balkanske carinske unije ni nova; ponovno že so jo sprožili iz Pariza in Londona, od koder forsirajo tudi znano donavsko federacijo. Kakor znano, pa so vse prizadete države napram tem predlogom zelo rezervirane. Zato je treba tudi gornjo parisko vest sprejeti z veliko rezervno. Op. uređ.)

VELIK POŽAR V ROTTERDAMU

— Rotterdam, 6. maja. V rotterdamškem pristanišču je izbruhnil silen požar, ki je uničil več skladišč in ogromno množico raznega blaga. Propadlo je 4000 ton čistega solitra. Škoda cenijo nad 1 milijon holandskih goldinarjev.

Sklepi nemške delavske zveze

Berlin, 5. maja. Na konferenci načelstva splošne delavske zveze z načelstvom rudarske zveze, prometne zveze in splošne zveze zastavljencev je bilo soglasno sklenjeno, da bodo podpirali angleške organizacije. Konferenca je obenem sklenila, naj prizadeje organizacije preprečiti preskrbo angleških ladij s premogom v nemških pristaniščih, nabiranje nemškega osebja za angleške ladje in naj na vsak način delajo na to, da se ne bi prevažal nemški premog v angleške pristanišča. Omenjene organizacije so že storile potrebne korake.

Fašistovski nasveti Baldwinovi vladi

Rim, 5. maja. O fašistovski listi svetujejo angleški vladi, naj brezobzirno in nepopustljivo nastopi proti stavkajočim delavcem. Anglija, tako povdajajo fašistovski listi potrebuje diktatorja, ki bi ojačil izvrševalno oblast ter onemogočil nadaljnje izzivanje laboristov. Italija se nikakor ne vzemirja radi stavke angleških rudarjev. Stavko je bilo predvideti že nekaj mesecev in Italija si je v zadnjem času nabavila velike rezerve premoga.

VLADNA KRIZA NA POLJSKEM

Varšava, 6. maja. Načelnik krščansko-demokratskega kluba Chasinski je prevzel mandat, da sestavi vladu iz strank desnice in centra. Sestava vlade se mu ni posrečila in je zato vrnil mandat.

Sprava med gg. Pašićem in Maksimovićem?

Pozornost vzbujajoč obisk g. Maksimovića pri gosp. Pašiću. — Nadaljevanje seje radikalnega poslanskega kluba.

— Beograd, 7. maja. Politični krogi živahno tolmajoč včerajšnji poset notranjega ministra Boža Maksimovića pri šefu narodno-radikalne stranke g. Nikoli Pašiću. Kakor znano, je vladalo med Pašićem in g. Maksimovićem zadnji čas napeto razmerje in g. Pašić svojega nezadovoljstva napram notranjemu ministru tudi v javnosti ni prikrival. Sedaj trdijo, da je notranji minister prošil Pašića za odpuščanje in da sta se oba pobotala.

Za danes popoldne je določena seja radikalnega kluba. Na seji se izvolijo 4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

V ministrski sobi narodne skupščine je bila kratka konferenca ministrov pod predsedstvom g. Nikole Uzunovića. Konferenca je razmotrivala vprašanje dočitve novega predsednika naše delegacije za interparlamentarno unijo. Izvoljen bo na to mesto najbrže dr. Velizar Janković.

4 podpredsedniki in 4 tajniki. Imenujejo več različnih kandidatov na ta mesta. Popoldne je tudi seja hrvatskega seljaškega parlamentarnega kluba. Po seji odpošlje g. Stepan Radić v Zagreb.

Nespremenjena situacija v Angliji

Stavki se baje pridružijo tudi poštarji? — Grozeča kriza v prehrani. — Novi izgredi.

— London, 7. maja. Splošni položaj generalne stavke je neizpremenjen. Generalni svet strokovnih organizacij izjavlja, da je takoj pripravljen obnoviti v vlado pogajanja, da se na časten način uredi vsa sporna vprašanja. Odklonio pa odločanja Baldwinovega zbiranja, da se kot pogoj za obnovo pogajanj ustavi stavka. V tem oziru izjavlja generalni svet strokovnih organizacij svoj odločen »Ne!«.

Po daljši debati o stavki je poslanska zbornica včeraj odobrila vse vlozine izjemne odredbe s 337 proti 96 glasovom. Odklonila je spreminjevalne predloge delavske stranke. Komunistični poslanec Saklatuala je bil včeraj obsojen na 2 meseca ječe radi svojega hujskajočega govora, ki ga je imel 1. maja v Londonu. Saklatuala je bil eden glavnih voditeljev stavke.

— London, 7. maja. Število stavkajočih se včeraj ni izpremenilo. Obstoja pa nevarnost da prično stavkati tudi poštni, brzojavni in telefonski nameščenci.

Splošno vlada povsod mir. Večji izgredi so bili le v Cardiffu. New Castle in Carlisle. V Cardiffu je bilo aretiranih 50 izgrednikov. Do mučnih prizorov in demonstracij je prišlo pred uredništvom glavnega glasila delavske stranke »Daily Herald«. Policija je prvo izdajo tega lista zaplenila, pozneje je dovolila izdajanje lista. Močan policijski oddelek je prišel v tiskarno ter s silo preprečil tiskanje lista. Na dvorišču tiskarne se je zbralo več tisoč oseb, ki so zapele delavsko pesem.

Danes je četrti dan stavke. Opaža se že pomanjkanje živil. V petih ali šestih dneh nastopi kriza. Cene mleku so se povišale že včeraj za 33 odstotkov.

»British Gazette« izjavlja z ozirom na govor delavskega voditelja Thomasa, da je vlada predčasno zaprla duri za pogajanja, da temu ni tako, marveč so vrata za pogajanja vedno odprta in bo vsakdo z veseljem pozdravil trenutek, ko se obnove pogajanja in odstrani sedanja težka kriza. Značilno je tudi, da je bil včeraj ponovno pozvan Macdonald k Baldwinu. Lloyd George je pripravljen, da posreduje. Generalni svet strokovnih organizacij objavlja komuniké, v katerem naglašajo, da so strokovne organizacije pripravljene vsak trenutek za obnovo pogajanj.

V Edinburghu je prišlo včeraj do težkih izpadov. Okoli tisoč stavkajočih je napadlo policijo. Pri spopadu je bilo 5 stražnikov težko ranjenih. Stavkajoči so nato razbili okna velikih prodajalnic ter pričeli pleniti. Vodstvu stavke je zelo neprijetno, da izrabljajo stavko razni zločinski elementi v svoje temne namene.

LONDONSKA BORZA IN STRAJK.

— London, 7. maja. Kljub štiri dni trajajočemu generalnemu štrajku se ne opazuje na londonski borzi nobene finančne ali valutne izpremembe in poslovanje borze nemoteno napreduje, kakor da ni štrajka.

Balkanska gospodarska konferenca?

— Pariz, 7. maja. Z ozirom na mednarodno gospodarsko konferenco se je pojavila v krogih vodilnih balkanskih ekonomov in politikov ideja, da bi se sklicala posebna balkanska ekonomska konferenca. Ekonomska bodočnost Evrope je edino zagotovljena, ako se odstranijo vse ekonomske in carinske ovire. Ideja balkanske ekonomske konference je našla globok odmev pri večini balkanskih politikov in ekonomov. Oziroma je stara ideja balkanske carinske unije, ki bi obenem pripravljala teren za stvaritev balkanske politične zveze. Gospodarska konferenca naj bi se vršila ali v Beogradu ali v Sofiji in bi imela nalogo pripraviti material za definitivni gospodarski sporazum balkanskih držav.

(Ideja balkanske carinske unije ni nova; ponovno že so jo sprožili iz Pariza in Londona, od koder forsirajo tudi znano donavsko federacijo. Kakor znano, pa so vse prizadete države napram tem predlogom zelo rezervirane. Zato je treba tudi gornjo parisko vest sprejeti z veliko rezervno. Op. uređ.)

VELIK POŽAR V ROTTERDAMU

— Rotterdam, 6. maja. V rotterdamškem pristanišču je izbruhnil silen požar, ki je uničil več skladišč in ogromno množico raznega blaga. Propadlo je 4000 ton čistega solitra. Škoda cenijo nad 1 milijon holandskih goldinarjev.

Sklepi nemške delavske zveze

Berlin, 5. maja. Na konferenci načelstva splošne delavske zveze z načelstvom rudarske zveze, prometne zveze in splošne zveze zastavljencev je bilo soglasno sklenjeno, da bodo podpirali angleške organizacije. Konferenca je obenem sklenila, naj prizadeje organizacije preprečiti preskrbo angleških ladij s premogom v nemških pristaniščih, nabiranje nemškega osebja za angleške ladje in naj na vsak način delajo na to, da se ne bi prevažal nemški premog v angleške pristanišča. Omenjene organizacije so že storile potrebne korake.

Fašistovski nasveti Baldwinovi vladi

Rim, 5. maja. O fašistovski listi svetujejo angleški vladi, naj brezobzirno in nepopustljivo nastopi proti stavkajočim delavcem. Anglija, tako povdajajo fašistovski listi potrebuje diktatorja, ki bi ojačil izvrševalno oblast ter onemogočil nadaljnje izzivanje laboristov. Italija se nikakor

Železnica ogoljufana za šest milijonov

Senzacionalna škandalna afeta pri subotički železniški direkciji. — Fingirana lesna trdnjava v Ljubljani.

Iz Subotice poročajo beogradski in zagrebški listi o veliki škandalni aferi, ki so jo odkrili pri tamkajšnji direkciji državnih železnic. Nedavno je prispel v Subotico inšpektor prometnega ministrstva, ki je uvedel na podlagi uradnih ovadb preiskavo proti več uradnikom subotičke direkcije državnih železnic. Ti uradniki so bili že popreje suspendirani ter je bila proti njim uvedena preiskava radi udeležbe pri milijonski goljufiji.

Po dosedanjih rezultatih preiskave gre za ogromno goljufijo na škodo države. Pred letom dni je razpisala subotička direkcija državnih železnic javno licitacijo za dobavo 1000 vagonov lesnega materiala v železniške svrhe. Bilo je predloženih več ponudb, med njimi tudi ponudba neke ljubljanske trdnjave pod imenom »Jadrino«. Kolikor nam je znano, v Ljubljani ne obstaja nobena slična trdnjava in je najbrže bilo to ime fingirano, da so špekulanti lažje izpeljali svoje posle. Fingirana lesna

trdnjava »Jadrino« je prevzela obveznost, da dobavi subotički direkciji 1000 vagonov lesnega materiala. Po nekaj tednih je baje posebna komisija subotičke direkcije na licu mesta v Ljubljani prevzela blago in se sporazumela z dobavitelji. Sestavljen je bil tudi poseben zapisnik o predaji blaga. Ta zapisnik je bil predložen subotički direkciji, ki je takoj založila kupnino za les v znesku šest in pol milijona dinarjev.

Kakor je sedaj ugotovljeno, subotička direkcija še do danes ni prejela tega materiala in je očitno, da gre za veliko sleparijo. Za afero so zapleteni baje visoki uradniki subotičke direkcije, ki so že vsi aretirani. Danes ali jutri jih izroče sodišču. Podrobnosti o tej velikanski goljufiji še niso znane, ker policija še ni zaključila svojih poizvedb. Zato se še tudi ne ve, ali je na goljufiji udeležen res kdo iz Ljubljane, ali pa so si ljubljansko firmo na vsem lepem izmislili dotični uradniki.

Borba za severni tečaj se bliža

Nepričakovane ovire. — Pred napeto tekmo v borbi za severni tečaj. — Amundsen sam priznava, da je njegov tekmelec Byrd izvrstno opremljen. — Polet »Norge« iz Gatčine.

Letošnja Amundsenova ekspedicija na severni tečaj je naletela po prvih uspešnih etapah poleta zrakoplova »Norge« na nepričakovane in neprimljive ovire. Neugodno vreme je ekspedicijo zadržalo in udeleženci so se že začeli bati, da zamude ne bo mogoče nadomestiti. V soboto 1. maja »Norge« ni mogla zapustiti Gatčine, ker sovetške oblasti niso dovolile, da bi pripravila za start in polet iz Gatčine motile prazni deli. Poročila iz Kingsbaya so pa naznanjala slabo vreme, tako da bi bil polet nevar. V nedeljo 2. maja so bila poročila o vremenu v Tromsø in Vadrø povoljna, toda v okolici Gatčine je pihal močan veter, tako da si zrakoplova niso upali pogniti iz hangarja. Meteorolog Milgreen je opozoril Amundsen, da mu ne svetuje poleteti nad severnim delom Atlantskega oceana, ker je vreme skrajno neugodno. Na površini zrakoplova bi se nabirali hlapci in tako dobil zrakoplov debel leden okrep, ki bi porušil ravnotežje in zahteval mnogo kuriva. »Norge« bi se morala dvigniti zelo visoko, če bi se hotela izogniti hlapom, odnosno ledenega oklepa. Na Svalbardu (Spitzbergu) so začele divjati zadnje dni nevihte, osobito v okolici Kingsbaya. Obenem je postalo zelo mrzlo. V nedeljo 2. maja je znašala temperatura — 16° C. Na Svalbardu leži dva metra debel sneg.

Vse te okolnosti, ki ovirajo letošnjo Amundsenovo ekspedicijo, so pa dobrodošle Američanu Byrdu, ki je najverjetnejši Amundsenov tekmelec v borbi za severni tečaj. Byrdova posredna parnika »Chantier« in »Hobby« sta izkrcala na Svalbardu velik aeroplan tipa »Fokker« in manjše letalo tipa »Curtis-Oreol«. Krila so montirali že na krovu, motorje pa na suhem. Na kraju, ki ga je Byrd izbral za start, leži tudi dva metra debel suh in sipast sneg. — Byrd je postal naenkrat nevaren Amundsenov konkurent in ni izključeno, da se razvije med njima zelo zanimiva in napeta tekma. Gre namreč za to, kdo pride prvi na severni tečaj, torej za dogodek, ki ga pričakuje ves kulturni svet z največjim zanimanjem. Norveška vlada je vzbudila zanimanje vsega sveta s tem, da je zasedla Spitzbergo, ki se imenujejo zdaj Svalbard. Kingsbay se imenuje od srede aprila uradno Ny Alesund.

Zadnje dni aprila je bila posadka »Norge« v permanentni pripravljenosti. V Oslo so se bali za usodo ekspedicije. Nemir se je polastil tudi prebivalstvu Vadsø, kjer bi moral zrakoplov po prvotnem načrtu pristati. Najbolj so bili pa razburjeni na Svalbardu v Ny Alesundu, kjer čakata Amundsen in Ellsworth in kamor je prispel tudi ameriški konkurent Byrd, ki se v največji

načrti pripravila za polet na severni tečaj z dvema aeroplanoma. Amundsen sam priznava, da je Byrd izvrstno opremljen in pripravljen. Letos se razvije pred človeškim očesom zanimiva borba med dvema enako drznima protivnikoma. V Ny Alesundu je jasno in zelo mrzlo. Vreme je torej za polet zelo ugodno in zato je drag vsak dan.

Milanski »Corriere della Sera« pravi, da ob svojega posebnega poročevalca poročilo iz Leningrada, v katerem opisuje odhod »Norge« proti severnemu tečaju, odnosno na zadnjo postajo pred severnim tečajem Svalbardom (Spitzbergom).

Še dan pred odhodom so se podili po nebu težki, snežni oblaki, ki niso napovedovali lepšega vremena. Jutranje solnce je vzhajalo s takimi barvami, kakor pred Božičem. Kljub slabemu vremenu pa so meteorološka poročila naznanjala temeljito izpremembo vremena, zlasti v pokrajinah proti Svalbardu. Profesor Eredia iz Leningrada je zatrjeval, da nastopi lepo vreme že drugi dan. Proti večeru se je nepričakovano zjasnilo in na obzorju se je pojavila rdeča zarja, ki je obetala, da bodo prihodnji dnevi lepi in ugodni za polet. Takoj je komandant zrakoplova odredil vse potrebno za odhod »Norge«. Pozval je komando mesta Leningrada, da stavi potrebno število vojakov na razpolago, da more zrakoplov srečno zapustiti tla in brez incidenta nastopiti pot proti Svalbardu. Posadka je izdala zadnje rublje in se poslavljala od prebivalstva v Gatčini, ki živi v lesenih hišicah in ki je ves čas skrbno čuvalo zrakoplov ter ravnalo s posadko nad vse gostoljubno.

Ob 8. jutraj je že bilo na mestu 800 vojakov sovjetskega aeronavtičnega kora, ki so pomagali odvezati zrakoplov, da se je mogel dvigniti. Do Vadsøja se je zrakoplov ravnal po smeri Leningrad — Petropavlovsk — Kama — Kola. Razdalja do Vadsø znaša 1400 km, kar doseže do četrtika jutraj. V bližini zapuščenega otoka v Barentsovem morju bo zrakoplov krožil nad tamošnjim ozemljem, da preizkusi na aparatih tam vladajoče magnetne anomalnosti. Odtod odpluje »Norge« direktno proti Svalbardu, kjer se ustavi v Kingsbaya, pri meteorološki postaji Vogel Hook. Do Svalbarda potuje na zrakoplovu tudi ruski aviatik kapetan Lebendenko, ki se je pojavil na vzletišču odet v kožuho, kakor eskimo. Komandant Nobile podpisuje zadnje avtograme. Motorji brné, eter plha s hitrostjo 10 m na sekundo. Ob 8.45 stopi vse na zrakoplov. Sprejdi pozdruba fanjara pesem, ki jo zatrobi. Čim odpluje »Norge« proti Svalbardu.

Na vse strani se razlegajo povelja v ruskem, italijanskem, angleškem in norveškem jeziku.

Zrakoplov še vlečejo iz hangarja. Z vseh strani posnemajo fotografije te napete trenutke. V bližini je par kinematografskih operaterjev, ki vrte svoje aparate. Komandant Nobile se enkrat zapusti zrakoplov in se poslavlja od prijateljev, ki jih poljubi. Oficirji stojijo »pozor«. Godba zaigra aeronavtično himno. Ob 9.40 odpluje »Norge« proti Svalbardu, kamor dospje, če bo vreme ugodno, v petek opoldne. Za vsak slučaj ostane v Gatčini oddelek ruskih zračnih trup, da počaka na »Norge«, ako bi bila prisiljena izpremeniti smer in se vsled slabega vremena povrniti v hangar v Gatčini.

Hangar bo 120 ur na poletu s Svalbarda v pripravljenosti, da bi mogel znova sprejeti zrakoplov, če se bo moral vrniti. Vrtni se bo moral v slučaju goste megle nad Vadsø ali silnega nasprotnega vetra s hitrostjo nad 100 m v sekundi. »Norge« se bo morala vrniti na Svalbard tudi v slučaju, če se na pravi na površini ledeni oklep, ki bi zvišal njeno težo za 4 tone. Zda tehta zrakoplov 11 ton. Tako zvišanje teže bi utegnilo biti katastrofalno.

Prosveta

Repertoar ljubljanskega gledališča.

Petek, 7. maja: »Idioti«. E.
Sobota, 8. maja: Proslava Ivana Cankarja.

Naša opera v Splitu

V torek so peli ljubljancje v Splitu »Manon«. »Novo Dobro« piše o predstavi med drugim: »Povodom snočne predstave smo spoznali trojico novih odličnih ljubljanskih solistov. G. Lovsetova, koloraturni sopran, v »Manon« nima prave prilike za efekte, vendar je bil uspeh, ki ga je dosegla pri publiku, izvanreden. Način njene glasu je iskren in neposreden. Glasovni material je profinjjen, subtilen in z lahkoto vzdržuje vsak napor. Tenor G. Banovca spada med zelo solidne in dobro izučene lirске tenorje. G. Mitrović je pol partije Le scauta. G. Rumpelj s svojim rezkim baritonom je bil izvrsten v partiji starega Griuxa. Dober je bil trio Pousette-Rossette-Javotte.

Režija G. Polića je bila zelo lepa, scenarij in kostumi razkošni. G. Polić kot dirigent beleži z »Manon« uspeh, vsi solisti in vsesplošni uspeh. Vsi solisti so morali večkrat pred zastor ter so bili obdani s cvetjem.

O »Aidi« piše isti list: »Pod sigurnim in točnim vodstvom dirigenta G. Neffata v živni in polni režiji s scenarjem ter kostumi, kakršni so redko vidljivi na manjših odrih, s solisti, ki so vsi na višku reprezentativnega izvajanja, je bila snočna »Aida« zopet izredna doživetje. G. Knitli v vlogi Radameza — naporni ali prekrasni partiji, paradi partiji Carusa — je pokazal več nego v vseh dosedanjih večerih. G. Zaludova kot »Aida« je potrdila dobro mnenje, ki smo ga imeli od nje povodom »Večnega mornarja«. Efektivno in za alitistino hvalježno partijo Ammeris je pela ga. Thierrijevica. Njen izraziti alt je z veliko lahkoto obvladal celo partituro, zlasti tretje dejanje, v katerem je dsegla svoj višek. Igra nad vse zadovoljiva. Amonasro g. Holodkova, Ramfis g. Betetto in kralj egipčanski g. Rumpelj, so bile figure, ki se glasovno ter v igri lahko štejejo za vzor dobrih verdijanskih herojev. Zbori dobri in precizni. Orkester izvrsten. Efektivne baletke je izvajala prima balerina Tuljakova z velikim elanom in tehnično sigurnostjo. Publika je bila po predstavi naravnost elektrizirana ter je živahno akklamirala pevce ter dirigeta Neffata.

Angelo Cerkvenik, »Greh«

Mariborsko gledališče je že opetovano dokazalo, da gostoljubno sprejema zlasti mlajše in najmlajše slovenske umetnike pod svojo streho, tako da se včasih zdi, kakor da je prenešeno težišče najmlajše slovenske literature v Maribor. Izrazit njen predstavnik je tudi znani ekspresionist ali, če hočete, književni revolucionar Angelo Cerkvenik. Že v Ljubljani je vzbudil pozornost z bizarnimi prvenci v dramatični obliki, ki odeti v žgoč parkazem često razodevajo globoke etične ideje.

V Mariboru je ponudil Cerkvenik tamošnjemu gledališču v kratkem času kar dve deli, ki sta obe tudi uspešni. Drami »Vrtincus« je sledil »Greh«, bizarna drama v šestih slikah z epilogom, kjer zaposluje pisatelj le nekaj parov oseb in hodi brez ozira na običajna dramska pravila svojo pot do zaželjenega dramatičnega efekta. Je še

veliko meglenosti v teh razgovorih pri odprti sceni o najglobljih vprašanjih življenja, vendar pozdravljamo Cerkvenika, ker se bo sčasoma umiril in nam bo lahko podal povsem nov smer književne materije, ki je bila doslej pri nas popolnoma nezamerna in ki se nanaša na najtežje življenjske boje sodobnega človeka.

Uspeh krstne predstave, ki je bila 4. t. m. v Mariboru, naj bo pisatelju v spodbudo, da se nahaja na pravi poti in da so njegove ideje na vsak način sodobne, zanimive in privlačne. Mariborsko gledališče je predstavilo »Greh« s svojimi najboljšimi silami in presenetljivo dobro. Režijo je vodil gosp. Bratina.

Koncert češke filharmonije se bo vršil v ponedeljek, 10. maja ob osmih zvečer, ne pa ob pol 9. kakor smo doslej mislili. Sprememba je potrebna radi tega, ker se koncertanti odpeljejo takoj po koncertu. Sedeži za ta koncert so popolnoma razprodani, stojišče pa je še nekaj na razpolago.

Nenavaden koncert s povsem modernim programom priredi v Zagrebu naš pianist Svetislav Stančić, ki bo igral prvičkrat Jožefovičovo »Sonatino«, Širolino »Prijazno« s marionetne igre, Prokofjeva »Skazki starci babuški«, C. Scotta »Impressionist from the jungle Book« in Skrjabinovo sonato op. 30.

»Jettejeva prisega« v Celju. — Nar. žel. glash. društvo »Drava« iz Maribora priredi v Celju v četrtek dne 13. t. m. ob 16 (4) uri koncert, ki se bo vršil v Celjskem domu. Izvajali se bodo moški in ženski zbori ter P. H. Sattnerjeva »Jettejeva prisega«. Kot solisti sodelujejo g. pat. Kamilo Kolb (bas) iz Zagreba in g. Avgust Zivko (tenor) iz Maribora. Dalje nastopi društveni tercet s harfo (harfa-violina-čelo). Da je poset koncerta omogočen tudi okoličanom, se vrši isti že popoldne.

Sport

— »Slovenski sport«. Izšla je 10. številka »Slovenskega sporta«, ki uvodoma prinaša izčrpan in popolnoma objektivna poročila o tekmi Amaterjev v Ljubljani, pregledna poročila o vseh ostalih prireditvah, o hazeni, kolesarstvu, turistikah in raznoznosti. List se naroča v upravi, Kolodvorska ulica 26 in stane četrtletno 20 Din.

Jubilejni turnir juniorskih moštev. V okvirju proslave svoje 15letnice je razpisala Ilirija nogometni turnir za juniorsko moštvo. Turnirja se udeležijo izvrstna juniorska moštva Gradjanskega in HASKA iz Zagreba ter Hermes in Ilirija. Sportno publico treba izrecno opozoriti, da gre tu za tekmo absolutno polne sportne vrednosti. Juniorsko moštvo Gradjanskega, ki velja v tem turnirju za favorita, je na glasu, da igra najlepši nogomet ne samo v Zagrebu, temveč v celi državi. HASK zaostaja za njim le neznatno, juniorski tim Ilirije, ki tvori pravi pravi rezervno Ilirijo, uživa pri nas istokotno sloves, da igra posebno lep nogomet in končno ima tudi Hermes lepo juniorsko moštvo. Da ponovimo: juniorski turnir obeta najboljši sport, lepe in napete tekme. V prvem kolu se sestane HASK in Gradjanski ter Ilirija in Hermes. Da se razbremeni sobotni program, se vrši tekma Ilirija : Hermes že danes ob 18, ako bi pa deževalo, se preloži na jutrišnji dan ob 16.45.

Slavnostni občni zbor Ilirije. Odbor pozivlja redno, ustanovno in podporno članstvo ter dalje cenjeno ljubljansko občinstvo, da se čim številneje udeležijo slavnostnega občnega zbora dne 9. maja ob 10. v magistratni sejni dvorani. Ta prvi večji slovenski sportni jubilej naj dokaže, da je tudi naše občinstvo že sportno vzgojeno in organizirano, a ljubljansko občinstvo naj pokaže pri tej priliki, da umeva in vpoštevata delo in uspehe svojega prvaka v sportnem boju za belozelene barve. Apeliramo na vse sportnike in cenjeno občinstvo, da nam pomagajo v jubilejnih dneh manifestirati za slovenski sport. — Odbor.

Ljubljana : Celovec. Za medmestno nogometno tekmo Ljubljana — Celovec, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. v Celovcu, je posredoval kapetan po tavi sledenče moštvo: Miklavčič-Pečnik, Beltram-Buljevič, dr. Tavčar, Lado-Camerik, Erman II., Rape, Oman, Uršič. Postava moštva je v glavnem povsem zadovoljiva. Slabi točki sta obe krili. Boljši bi bili na tem mestu Doberic, Herman in Kreč.

S. K. Ilirija v Ljubljani proslavi v dne 8. do 16. maja 1926 svoj petnajsti letni jubilej in priredi v teh dneh nogometni turnir juniorskih in prvih moštev, hazen

ski in teniški turnir ter damska in moška lahkotletška tekmovanja, o čemur so že bili izdani in razposlani podrobni programi. Vsem posetnikom in tekmovalcem pri teh jubilejnih prireditvah je dovoljena z odloko ministristva saobračaja št. 2410 od 11. aprila 1926 polovična vožnja za vse razrede in vlake, izjemni S. O. E. Na vstopni postaji je treba kupiti celo vozno karto, ki velja s potrdilom S. K. Ilirije za brezplačen povratek, vsled česar voznega listka pri izstopu ne oddati. Potrdila o udeležbi se bodo izstavljala pri vseh prireditvah na sportnem prostoru Ilirije. Prekinjenje vožnje je za branjeno. Ta vozna ugodnost velja do 25. maja t. l. za dohod na proslavo in do 30. maja t. l. za odhod. Dalje je vsem udeležencem dovoljen tudi popust pri hotelskih sobah. — Odbor S. K. Ilirije.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Petek, 7. maja; katoličani: Stanislav, Prisnoslav; pravoslavni: 24. aprila: Sava; muslimani: 24. ševala 1344; židje: 23. ijarja 5685.

Jutri: Sobota, 8. maja 1926; katoličani: Mihael, Budislav; pravoslavni: 25. aprila: Marko; muslimani: 25. ševala 1344; židje: 24. ijarja 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Idioti«, opera zapta.

Kino Matica: »Sportska Venera«; Ljubljanski dvor: »Nedotaknjena žena«; Kino Ideal: »Hijene velemesta«.

Jubilejni turnir juniorskih moštev: Ilirija : Hermes; igrišče Ilirije ob 18.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Proslava Ivana Cankarja«, opera zapta.

Kino Matica: »Kralj srebra«; Ljubljanski dvor: »Nedotaknjena žena«; Kino Ideal: »Hijene velemesta«.

Narodni ženski lahkotletični miting Ilirije, prvi dan, igrišče Ilirije ob 15.

DEZURNJE LEKARNE.

Petek: Bohinec, Rimska cesta, Levstek Resljeva cesta.

Sobota: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 19.12, vzide jutri ob 4.41 in zaide ob 19.13.

Mesec vzide jutri ob 3.17 in zaide ob 15.2.

Lepa svečanost na grobovih srbskih vojakov v Avstriji

Iz Dunaja poročajo: Med svetovno vojno je pomrlo v vojniških taboriščih Neu-siedlu in Frauenkirchenu na Spodnjem Avstrijskem tisoč in tisoč srbskih vojakov. V obeh taboriščih so lepo okrašen pokopališči, na katerih se je večeraj vršila pravi prirčna in gniljiva svečanost. Jugoslovenski poslanik na Dunaju Milojević je v spremstvu 50 članov jugoslovenske kolonije prispel najprej v Neu-siedlu. Tu so ga iskreno pozdravili zastopniki civilnih in vojaških oblastih. Pred vojašnico je bila postavljena častna kompanija avstrijske zvezne vojske, ki je pred poslanikom nato defilirala. Nato je poslanik v spremstvu garnizijskega komandanta polkovnika Tauna poseetil pokopališče, kjer je pokopanih 10.000 srbskih vojakov. Polkovnik Traun je položil na grobove krasen venec z napisom: »Hrabrim bojevnikom avstrijske zvezne vojske!« Poslanik Milojević se je v krasnem govoru spominjal umrlih vojakov, v imenu avstrijske vojske polkovnik Traun in v imenu jugoslovenske vojske kapetan Popadič. Ista svečanost se je vršila nato tudi v Frauenkirchenu. Vojaška godba je na grobovih zasvirala: »Ich hatt' einen Kameraden«.

Jerica in oblaki.

Mala Jerica ogleduje oblake. Nakrat steče k mami in zakliče: »Glej, mamica, če gresta oblaka še bolj narazen, bo ljubi Bogec padel naravnost na naš vrt.«

Slabo ga je razumel.

Pesnik: »Pod tem starodavnim hramom sem često zbiral svoje sile!« Kmet: »Kaj, tudi vi jeste žolod?«

Ceneno doživetje.

»Mirko, ali ni lepše doživeti takle roman v fantaziji, kakor v resnici?« »No, na vsak način je ceneje.«

Jack London:

Roman treh src

— Sužnji naj rečem »prosim?« — ga je prekinila carica.

— Da, gospa, zakaj te sužnje leteče besede so čisto posebne sužnje, ki jih ljudje nikoli ne vidijo. Nisem sicer mlad, pa vendar svoj živ dan še nisem videl telefonistke iz centrale. Tako torej. Takoj nato se oglasi druga sužnja, oddaljena od prve več milij, rekoč: »Tu Eddyston, 1292«. Vi pa poročate: »Tu mrs. Morganova. Govorila bi rada z mr. Morganom, ki je menda v kabinetu mr. Bascoma.« Nato počakate nekaj časa in tedaj se oglasi sam mr. Morgan.

— In pravite, da je oddaljen od mene več milij?

— Da, gospa, daleč, zelo daleč je, pa boste vendar slišali njegov glas tako različno, kakor da stoji v sosednji sobi. In ko mr. Morgan spregovori: »Na svidenje«, morate ponoviti tudi vi: »Na svidenje« ter obesite slušalo na prejšnje mesto, kakor sem storil jaz.

In carica je storila vse, kar ji je Parker svetoval. Dve služnji sta se pokorili začarani številki, ki jo je nazvala, in Francis je govoril z njo. Smejal se ji je in prosil, naj se nikar ne dolgočasi.

Obljubil je, da se vrne najkasneje ob petih popoldne.

Ves dan je imel Francis dela in skrbi čez glavo.

— Kdo je vaš skrivni sovražnik? — ga je vprašal Bascom opetovano in na vsako vprašanje je Francis odkimal z glavo, češ, da ne ve.

— Borza je namreč drugače čvrsta. Padajo samo papirji, ki so večinoma v vaših rokah. Kar poglejte! Recimo delnice Frisco Consolidated. Ti papirji bi sploh ne smeli padati, ker ni niti najmanjšega povoda za to. Dalje Newyork, Vermont in Connecticut, ki so dajali zadnjih petindvajset let 15 odstotkov. Bili so ves čas čvrsti kakor Gibraltar. In vendar so padli, zelo padli. Ista usoda je zadela delnice Montana Lode, kovine iz Doline Smrti, Imperial Tungsten, severozapadno Electric in Alasko Trodwell — vse te delnice so bile trdne kakor skala. Pritisk se je začel šele včeraj. Pred zaključkom borze so padle za 8 točk, danes pa še za 16. In vse to so papirji, na katerih ste vi zelo zainteresirani. Na druge delnice špekulacija sploh ne vpliva in tudi sicer je položaj na borzi stabilen.

— Čvrsta je pa tudi Tampico Nafta. — je dejal Francis. — In v tem podjetju imam največ kapitala.

Bascom je obupano skomignil z rameni.

— Ste-li prepričani, da nimate sovražnika, ki bi nalašč pritiskal na vaše delnice?

— Nikogar nimam, dragi Bascom! Saj si ne morem misliti, da bi me kdo sovražil. Sovražnikov nimam, ker po očetovi smrti sploh nisem imel opravka z novimi podjetji. Tampico nafta je edino podjetje, ki je delo mojih rok. In to je še vedno čvrsto.

Stopil je k brzojavu.

— Evo! Na vsakih petsto delnic pol točke navzgor.

— In vendar vas nekdo zasleduje. — je dejal Bascom. — To je jasno, kakor beli dan. Pregledal sem vse borzne račune. Vse kaže, da nekdo dikтира padanje. Zakaj pa izplačuje dividendo severozapadno Electric? Zakaj je bilanca Montana Lode tako pesimistična? Čemu ta sistematični pritisk na izvestne kategorije vrednostnih papirjev? Jasno! Nekdo je zasnoval napad, in sicer na vas. Napad ni slučajen, temveč dobro premišljen in pripravljen. Pripravila se sicer počasi, zato pa sigurno. In načrt bo izvršen, čim se pojavijo prve vesti o vojni, o velikih stanki ali o finančni paniki . . . skratka pri prvem dogodku, ki bo vplival v polnem obsegu na borzo.

— Le premislite položaj, v katerem se zdaj nahajate. — je nadaljeval Bascom. Vsi papirji, razun vaših, so čvrsti. Opetovano sem že preteh-

tal vse možnosti izhoda. Vrednostni papirji, na katerih ste zainteresirani, že več dni sistematično padajo. S tem se krči tudi vaše imetje. Posledica je lahko polom. Manj vredne papirje lahko že zdaj vržete skozi okno. Stvar je zelo resna.

— Saj imam Tampico Nafto, ki je še vedno čvrsta, kakor je bila vedno. To mi zadostuje za kritje eventualnih izgub. — je dejal Francis. — Če bo sila, žrtvujem tudi to podjetje, dasi nerad.

Bascom je zmalal z glavo.

— Nikar ne pozabite, da so v Meksiki neprestani nemiri in da naša vlada ničesar ne ukrene. Če pritegnemo v borzne špekulacije še Tampico Nafto in če se zgodi kaj resnega, ste uničeni do zadnjega dinarja.

— In vendar, — je nadaljeval Bascom — ne vidim iz tega položaja drugega izhoda, kakor da si pomagamo s Tampico Nafto. Porabil sem namreč že do malega ves denar, ki ste mi ga dali pred odhodom. In pritisk ni slučajen. Ta sistematični napad na vas je podoben plazu, ki se valja v dolino. Vsa tri leta sem vodil samo vaše borzne posle in verjemite mi, da vem, kaj govorim. Kako stoje vaše podjetja? Collins vas nadomestuje in moč je dobro poučen o vsem. Informirajte se pri njem. Koliko mi lahko daste takoj? In koliko jutri? In čez teden dni? In koliko bi lahko dobil tekmo prihodnjih tednov?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. maja 1926.

— **Spomenik kralju Petru v Kranju.** Iz Kranja nam poročajo: Naše mesto se pripravljalo, da 1. avgusta t. l. čim bolj dostojno odkrije spomenik našemu prvemu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. Ker je spomenik dar vseh slojev na Gorenjskem ter prvi v Sloveniji, opozarja in vabi čela Gorenjskega na zbiranje na slovesno svetlo brez razlike. Svečanost bo priredil narodni odbor, ki se je sestel v nedeljski soboti. Svečanost bo priredil narodni odbor, ki se je sestel v nedeljski soboti. Svečanost bo priredil narodni odbor, ki se je sestel v nedeljski soboti.

— **Iz državne službe.** Za šumarskega nadsvetnika I. kat. 4. skupine pri oblastnem šumarskem referentu v Ljubljani je imenovan šumarski nadsvetnik I. kat. 5. skupine Karlo Tavčar; imenovan so za šumarske nadsvetnike šum. svetnik Josip Levičnik v Ljubljani, Vilko Vidmar v Dubici, Josip Grinvald pri okrajnem glavarstvu v Našičah in Milan Trstec pri okr. glavarstvu v Koprivnici; za šumarske svetnike so imenovani Adolf Jajovec, šumarski nadinženjer v Voj. Kr. Viktor Böhm, šumarski nadinženjer šumske uprave Golje, Franc Sulgaj, višji poverjenik pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu in Cvetko Božič, nadpoveljatelj šumske uprave v Kranjski gori; imenovani so za šumarskega inženjerja inženjerja in šefa šumske uprave v Čezni šumarski inženjer pristav Rudolf Pipan; za šumarskega nadinženjerja in okrajnega šumarskega referenta v Krškem Viktor Novak, za administrativnega uradnika pri generalni rudarski direkciji dosedanjega arhivski uradnik Josko Rot; iz Novega mesta je premeščen v Ljubljano inženjer gradbene sekcije Arvelj Kobi; iz Ptuja je premeščen v Maribor inženjer gradbene sekcije Jan Vanek; iz Ljubljane v Novo mesto pa inženjer gradbene sekcije Valter Alfeld; od delegacije ministrstva financ v Ljubljani sta premeščena k direktorju sum v Ljubljani šumarsko-računski oficijal Julij Lavrenčič in Zmago Fr. Trček; za veterinarja pri okrajnem glavarstvu v Črnomlju je imenovan pripravnik Franjo Kosič.

— **Obnovev pogajanj z Vatikanom.** Prihodni teden se obnove pogajanja med Jugoslavijo in Vatikanom za sklenitev komandata. Šef jugoslovanske delegacije dr. Vojislav Janjić odpotuje jutri v Rim.

— **Iz poljedelskega ministrstva.** Za šefa kabineta poljedelskega ministrstva je imenovan g. Miloš Stibler, ki je bil svojčas načelnik v tem ministrstvu.

— **Od taks je oproščeno konjarsko društvo** za mariborsko oblast v Ivanjki.

— **Imenovanje v prosvetnem ministrstvu.** Za kabinetnega šefa v prosvetnem ministrstvu je imenovan Dragomir Obradović, šolski nadzornik v Skopju.

— **Sprememba pri zdravstvenem odseku v Ljubljani.** Z ukazom ministrstva za narodno zdravje je premeščen oblastni sanitarni referent v Ljubljani dr. Vladimir Katičič v Zagreb, za oblastnega zdravstvenega referenta v Ljubljani pa je imenovan dr. Milan Vukičević, sedaj v Niši. Odhoda šefa g. dr. Katičiča ne bodo občutili samo naši zdravniki, ampak tudi ostala javnost, ki visoko ceni dr. Katičiča radi njegovega res požrtvovalnega dela za naše zdravstvene institucije in radi njegovega vsestranskega taktičnega postopanja.

— **Mednarodna konferenca delodajalcev.** Od 14. do 27. maja se vrši v Pragi mednarodna konferenca delodajalcev. Na konferenci bodo sodelovali tudi delegati iz naše države. Delegati bo določila centralna industrijska korporacija. V času konference bodo delegati priredili ekskurzije po češkoslovanski republik in si ogledali najvažnejše industrijske naprave.

— **Gjurjev dan v Beogradu.** Včeraj je bilo v Beogradu nenavadno praznično razpoloženje. Mesto je bilo v zastavah, po ulicah izredna živahnost, beogradska garnizija je po starem običaju odšla na Topčider na »gjurjevdanski uranek« v spremstvu voj. godb. V Beogradu je prišlo tudi mnogo znanih komitskih vojvod, ker je Gurjev dan njih pravi praznik. Večidel komitov pod vodstvom vpkoljenega generala Kosanovića je prišel v ministrsko predsedstvo, kjer so nameravali protestirati proti postopanju političnih oblasti za časa kongresa združenja »Peter Mrkonjić«. Opoldne je kralj sprejel večje deputacije komitov, ki so se pritožili nad postopanjem policije napram komitom.

— **Senacionalna odklita v finančnem ministrstvu.** Beograjski listi javljajo, da je bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović stalno mesečno plačeval okoli 40 novinarjev. Uradnik »Glasnika« Pantelija Jovanović je mesečno prejemal 10.000 Din. Jovanović je v svojem listu zadnji čas zelo ostro napadal bivšega finančnega ministra dr. Mil. Stojadinovića, ki je glasoval za izključitev Ljubo Jovanovića na znani seji širšega glavnega odbora narodno-radikalne stranke.

— **Zračni promet Zagreb-Praga-Trst.** Zadnje dneve se vodijo pogajanja neke češkoslovske skupine s Skodovimi tovarnarji in angleškimi Interentii, da se uredi zračni promet med Prago-Zagrebom in Trstom. Zavedana pogajanja se vrše pisмено in dobro napredujejo. Nj izključeno, da bo zračna proga Praga-Zagreb še tekom tega leta otvorena. Pogajanja z Italijo glede proge Zagreb-Trst napredujejo bolj počasi in je le malo upanja na ugoden zaključek.

— **Letošnja sadna letina bo po poročilih z dežele, srednje bogata.** Sadno drevje je deloma že odcvetelo. Če ne na-

stopi v prvi polovici maja noben mraz ali čez noč slana, bo drevje izven nevarnosti. Pred vsem obetajo obilo obroditi hruške, jabolka, češnje in orehi.

— **Zahvala.** Društvo vpkoljenega učiteljstva Slovenije, mi je po mojem umrlem očetu g. Antonu Javoršek, nadučitelju izplačalo 1200 dinarjev posmrtnine. Za blago podporo se skrbnemu odboru tega društva, najiskrejeje zahvaljujem. Berta Krall roj. Javoršek.

— **Hiša greha v Splitu.** V Kačičevi ulici v Splitu je policija odkrila v neki hiši pravo gnezdo memorale. Hiša posestnika Tomica B. je prirejala v svojem stanovanju pravce ozgije. V njenem stanovanju so se shajali mladi in bogati moški ter ubijali noči v družbi veselih deklet. Pilo in živele se je tam kakor v malem paradizu. Glavno vlogo v družbi je igral oče omenjene posestnice. Pod pritiskom in terorjem svoje dične hčerke je dobavljat mladim dekletom. Če se je uprl, ga je hči enostavno zaprla v čumnat in ves dan ni dobil niti grizljaja kruha. Razuzdana posestnica je vedno dalje pletla svoje mreže, loveč vanje mlada in neizkušena dekleta. Policiji je to ovdela nek 13 letna deklica, katero je skušala B-jeva uporabiti. Policija je s trdo svojo roko posegla v to gnezdo in aretirala več znanih splitskih kavalirov, posestnika B. in njenega očeta.

— **Smrtno nesreče.** Pri Zavidoviču v Bosni se je gozdni delavec Ante Ivanović vozil na drezni. Na nekem ovinku je z nasprotno strani privozila tovarna lokomotiva. Pri sunku je Ivanović padel z drezne pod stroj, ki mu je odrezal obe nogi. Ivanović je kmalu preminul. — Včeraj je dunajski brzdovlak pri Litiji do smrti povozil 4 letno Dragico Kolenc, hčerko delavca iz tamošnje predelnice. Otrok je šel preko proge v trenutku, ko je privozil vlak. — Včeraj popoldne se je iz Osijek peljala v Našice žena veleposestnika Sandorja Sorgerja. Avto je vodil sofer Danko Palčić. Med vožnjo je na prvem kolezu pošila pnevmatika in avtomobil se je prevrnil v jarek. Soferju je udaril prsni koš in je obledel na mestu mrtve. Sorgerjeva pa si je zlomila desno roko, njena mlajša hčerka pa je ostala nepoškodovana.

Iz Ljubljane

— **Iz Gurjev dan v Ljubljani.** Včeraj na vse zgodaj je ljubljanska garnizija odkorakala na vežbališče pri Večah oz. v tamošnje gozdove, kjer so vojaki praznovali Gurjev dan. Vojakstvo je odkorakalo brez pušk in opreme popolnoma svobodno. V gozdu na vežbališču so pekli in se gostili. Vojaki-Sokolci pa so izvajali lepe proste vaje.

— **Iz Zaposlenost zidarjev in težakov** je letos številno pod normalo. Dočim je bilo n. pr. l. 1924 v Ljubljani na stavbiščih zaposlenih še nad 200 zidarjev ter 250 težakov, je l. 1925 število zidarjev padlo na 110 in delavcev na 140, in tlačen je bilo nad 80. Letos se bo rabilo pri projektiranih mestnih in privatnih zgradbah: 70—90 zidarjev, 120 težakov in okoli 60 tlačen. Ob periferiji mesta dela pri stavbah okoli 30 zidarjev ter 40 težakov.

— **Iz Zeleni »otok« v Ljubljanični strugi.** Poroča se nam: Pogled v ljubljansko »grapo« nudi v tej pomladni prav idilično sliko: Od krakovskih zavornic pa do stare cukrarne, je struga polna otokov, ki jih pokriva gosta in lepo zelena trava. Hudomušnji trde, da bi se dala ob mrvi napasti cela ljubljanska čreda konj in govedi, drugi bolj ekonomični ljudje pa so mnenja, da je najbolj, če da mestna občina to košino v najem, kajti sama nima niti dohoda v strugo niti izhoda iz nje! Najemščina bi pa mestni blaginji le nekaj nesla, če že drugače ne, saj za poboljšek k stanarjem mestnim penzionistom.

— **Iz Cvetični dan v prid vojnim žrtvam.** Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot podružnica v Ljubljani priredi ob priznanem sodelovanju cenjenih dam Ljubljanskih ženskih društev v nedeljo dne 9. maja cvetični dan. Prebitek te humanitarne akcije, je namenjen izključno ubogim vojnim žrtvam. Zato prosimo blagohotnega razumevanja in ljubeznjive naklonjenosti. — Odbor.

— **Iz Radio-klub v Ljubljani** je imel 3. t. m. svoj redni občni zbor. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da pomeni klub prvi korak k razvoju radiotehnike med nami. Občni zbor je razpravljati in si nadel nalogo, da s smotnim delom širi zanimanje za radiotehniko in da doseže na tem polju čimprej ono višino, ki jo zavzemajo danes že drugi narodi. V novi odbor so bili soglasno izvoljeni gg.: konzul Dular predsednik; inž. Kolarič podpredsednik; Markelj tajnik, Senk blaginjak. Odborniki gg.: prof. Andrej, Bar star. Bogataj Ivan, inž. Eržen, Kramer, Lenard, prof. Nardin in Povše, revizorja gg. Pahor in Bar ml. Častnim predsednikom je bil z vzklikom izvoljen za svoje nesebično in požrtvovalno delovanje v klubu in za splošni razvoj radiotelefonijske g. načelnik inž. Osana.

— **Iz Nabavljala zadruga državnih namočencev** v Ljubljani vabi vse svoje članke in vse ostale državne uslužbence, posebej še tudi njihove ceneje dame na informativni zadržni sestanek, katerega sklicuje na dan 11. maja ob 20. v salonu gostilne »pri Mraku« na Rinski cesti v Ljubljani. Poročalo se bo o delovanju zadruga in vseh drugih aktualnih vprašanjih, zato je v interesu vseh, da se sestanek udeleže. — Upravni odbor.

— **Iz Pevski zbor Glasbene Matice** priredi v sredo, 12. t. m. ob 20. v stranski dvorani restavracije Ljubljanski Dvor spominski večer ob 30-letnici Matičnih dunajskih koncertov in prijateljski večer v počastitev sedanjih častnih članov pevskega zbora. Na ta sestanek, ki se bo vršil

v zaključeni Matični družbi, vljudo vabimo vse one pevke in pevce, ki so sodelovali pri dunajskih koncertih, udeležence naših jubilejnih koncertov 1922 in vse sedanje članke in članice pevskega zbora. — Odbor.

— **Iz Dramska sekcija J. N. A. D. Jadran** uprizar v soboto, dne 8. maja ob 20. uri na Kolizejskem odru v Ljubljani v salonu restavracije Lev Knoblauchovo komedijo v treh dejanjih »Favne«. Na splošno željo se uprizaro ta igra tudi v Ljubljani, ker je dramska sekcija pri vseh svojih dosedanjih gostovanjih s tem delom dosegla popoln uspeh. Predstava se vrši pri pogrnjenih mizah.

— **Najnovišče bluze: Kristofle - Bučari!!** — **Iz J. A. D. »Triglav«** sklicuje v petek, 7. t. m. ob 20. ob priliki četrte obilnice svojega obstoja v Ljubljani obvezni članski sestanek s sledečim dnevnim redom: 1. Kratka zgodovina ljubljanskega Triglava. 2. Razgovor o počitniški turneji. 3. Zagrebški Triglav. 4. Društveni majniški izlet. Vabljeni gg. staršine. — Odbor. 496-n

— **Iz Arhivacija nevarnega vlomilca.** K včerajšnji notici o aretaciji Antona Trampuza iz Rožne doline pripominjamo, da ukradenega blaga niso našli na Trampuzevem domu, ampak drugje.

Iz Celja.

— **C Mestna elektrarna v Celju** razglasa, da se morajo od 1. jun. dalje nabavljati žarnice in električni material izključno le pri mestni elektrarni. Mestna elektrarna od 1. junija dalje ne bo oddajala tok onim žarnicam, katere ne nosijo žiga »Mestna elektrarna«. To določbo predpisuje točka 39 »Pogojev za dobavo toka«. S 1. junijem se bo vršila tozadevna revizija po stanovanjih in lokalih.

— **Narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava«** iz Maribora priredi v Celju na praznik, dne 13. maja ob 4. popoldne koncert v Celjskem domu. Poleg drugih izbranih točk se bo na koncu izvajala tudi Satternerjeva »Jeftejeva prisega«. Čas koncerta je prikladen in se ga lahko udeležijo tudi zunanji posetniki.

— **C Vojška godba** se mudi te dni ob priliki Jurjevanja v Celju. Priredila je par koncertov. Celjski pešpolk je Jurjevo obhajal letos v Laškem.

Sokol

Letošnji nastopi Sokola I.

V nedeljo 9. t. m. članski pešizlet na Katarino, Medvode.

6. junija na Taboru društvena javna telovadba.

1. avgusta pešizlet članstva in naraščaja v kroju po Večni poti v St. Vid in udeležba pri nastopu bratskega društva v St. Vidu.

5. septembra razvite društvenega prapora na Taboru.

Bratje in sestre! Prosimo vas prosti čas Sokolstvu in vztrajno krepiti svoje duševne in telesne sile narodu, ker le potem nam je zagotovljena lepša bodočnost. Kličemo vse članstvo v telovadnico in še posebej apeliramo na narodne starše, da pošiljajo svoje deco v Sokola, da se v otroški in mladeniški dobi najvišje pravega narodnega duha, volje in vztrajnosti.

Redna telovadba se vrši: V telovadnici na realni gimnaziji. Člani vsak ponedeljek, sredo in petek ob 20. do 22. ure; članice vsak torek in četrtek ob 20. do 21. ure; ženski naraščaj vsak torek in četrtek ob 19. in 20. ure.

V telovadnici šole na Ledini: Moški naraščaj vsak torek in četrtek ob 20. do 21. ure; moška deca vsak ponedeljek in sredo ob 18. do 19. ure; ženska deca vsak torek in četrtek ob 18. do 19. ure.

Koncem majnika se preselimo na letno telovadišče. Zdravo!

Prednjski zbor.

Zlet sokolskega naraščaja v Pragi

Vsi se še spominjamo veličastnih sokolskih dni ob priliki vsesokolskega zleta v Ljubljani l. 1922. Tedaj je češki sokolski naraščaj obiskal naš naraščaj in mu poklonil lep in dragocen prapor. Letos vrne naš naraščaj obisk češkemu naraščaju. Z lastnimi sredstvi napravijo naši naraščajniki prekrasen prapor, ki ga poneso v Prago kot darilo jugoslovanskega sokolskega naraščaja češkemu naraščaju. Da bo naš naraščaj v vsakem pogledu na višku v razumevanju sokolskih dolžnosti, sestavilo je in odobrilo starešinstvo JSS sledeče pogoje in navodila:

Naš naraščaj se udeleži letos prikrit vsesokolskega zleta v Pragi, da vrne obisk češkega naraščaja l. 1922 ob priliki vsesokolskega zleta v Ljubljani. Na prvi poziv starešinstva je prijavljeno 800 naraščajnikov (moških in ženskih). Starešinstvo JSS je razposlalo vsem župam nove obvezne prijave pole za naraščaj. Društva morajo ter pole vrniti JSS najkasneje do 15. maja. Na poznejše prijave se ne bomo ozirali. Navodila za udeležbo naraščaja so nastopna:

1. Zleta se sme udeležiti samo naraščaj in ne deca.

2. Vsak naraščajnik mora imeti predpisanih 1000 korakov, ki jih mora prehoditi v 10 minutah. Naraščajniki, ki ne bodo vzorno obvladali predpisanih vaj in ne bodo imeli predpisane kroja, ne bodo pripušeni k udeležbi zleta.

3. Z naraščajniki ne smejo potovati starši ali drugi sorodniki, ki pod nobenim pogojem ne bodo pripušeni v poseben vlak naraščaja. Naraščajniki potujejo edino pod nadzorstvom voditeljev, ki jih določijo župe. Vsaka župa mora prijaviti do 15. maja ime voditelja, ki bo vodil v Prago župni naraščaj. Vsak voditelj mora imeti s seboj pomeniški vzornik naraščaja svoje župe.

4. Naraščaj se zbore dne 25. junija v Ljubljani. Naraščaj iz južnih krajev naraščaja mora priti v Ljubljano tako, da bo potoval v Ljubljano dne 26. junija dopoldne, ki bo bosta vršili v Ljubljani pregled celokupnega naraščaja in pripravo za nastop. Isti dan opoldne odhodi s posebnim vlakom v Prago, kamor se prispe dne 26. junija.

rejo pravočasno vse potne liste ter jih oddajo župi, na katero sedežu se nahaja pristojni konzulat.

5. Naraščaj ostane v Pragi 26., 27., 28., 29. in 30. junija ter se povrne v Ljubljano dne 1. julija zopet pod skupnim vodstvom. Noben naraščajnik ne sme ostati v Pragi po tej dobi.

6. Prenočišča v Pragi bodo skupna. Dovoljene niso nobene izjeme. Župni voditelji morajo ostati brezpogojno vedno pri svojem naraščaju ter so odgovorni za vse posledice.

7. Vsak naraščajnik mora imeti predpisani potni list z vizumom Avstrije in Češkoslovaške. Vizum Češkoslovaške je brezplačen. Potni list se nabavi za več naraščajnikov tudi skupno. Potne liste izdajajo pristojna srezka poglavarstva. Vizume pa preskrbi ona župa, na katere sedežu se nahaja pristojni konzulat. Zato naj župe zbe-

rejo pravočasno vse potne liste ter jih oddajo župi, na katero sedežu se nahaja pristojni konzulat.

8. Ponovno povdarjamo, da niso dovoljene nobene izjeme in da se mora vsak naraščajnik točno držati teh predpisov. Vsaka nepravilnost se bo odločno zavrnila ter prevzamejo odgovornost za vse zaden posledice društva, oziroma župe.

9. Župe so dolžne strogo nadzirati, da se izvršijo vsi ti predpisi, zlasti pa morajo nadzirati vadbo prostih vaj in priprave za tekmo.

10. Za znižano vožnjo po železnici dobi vsak naraščajnik posebno legitimacijo, ki jo izstavi starešinstvo JSS. Brez te legitimacije nima pravice do znižane vožne cene.

11. Vsak naraščajnik mora imeti na civilni obleki znak sokolskega naraščaja. V Prago se potuje v civilni obleki.

12. Vse te določbe veljajo za moški in ženski naraščaj.

Zdravo!

Starešinstvo JSS.

Danes!

Oglejte si vsi vefefilm

Hijene vlemesta

Poslušajte kritiko onih, ki so film že videli!

Film, ki ne potrebuje kričeče reklame.

Ker je bil včeraj naval na blagajno, se priporoča, da si v toponice že popreje preskrbite.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL

Trojica roparskih storij

Razprava proti roparski tolpi v Osijeku. — Podrobnosti o napadu na poštni avto v Liki. — Pojasnjena tatvina draguljev v Subotici.

V Osijeku se je pričela 4. maja senacionalna razprava proti novi roparski tolpi, ki je strahovala Slavonijo. Obtoženi so 24-letni gozdni delavec Joza Gulin, 29-letni gozdni delavec Ivan Gulin ter seljaki Tomo Sabo, Jure Cović, Stipo Dogan in Ivo Nevestić. Tolpa je obdolžena 23 ropov, 1 roparskega umora, 1 golubije ter 15 tatvin. Roparji so vlomili tudi v več cerkev. Tatvine in rope deloma priznavajo, odločno pa taje krivdo na umoru, ki jim ga obtožnica očita. V procesu bo zaslišanih 56 pri ter 22 zasebnih udeležencev. Državni pravdnik predlaga smrtno kazen za dva obtožena, 10 do 20 letno, ječo za dva druga, za ostala dva pa 5—10 letno ječo. Razprava bo končana najbrž šele prihodnji teden.

O drznem roparskem napadu na poštni avtomobil na cesti Šibenik-Gračac, ki vodi iz Severne Dalmacije v Liko, smo že poročali. Iz listov posnemamo sedaj še par podrobnosti: Pred avtomobilom, ki je vozil s hitrostjo 15 km na uro, so se nenadoma pojavili štirje maskirani razbojniki ter potnikom ukazali, da izstopijo. Istočasno, je počilo več strel in trkovce Luka Ličina iz Gračaca se je smrtno zadel zgrudil na tla. Strel je bil namenjen soferju, ki ni takoj ustavil avtomobila, a je zadel trgovca. V avtu je bilo 12 potnikov, katere so roparji opleniili do gola. Odvezli so jim približno 77.000 Din gotovine. Preiskali so tudi vse poštne pošiljke, toda denarja niso našli. Nato so soferju ukazali, da nadaljuje vožnjo proti Gračacu, v avto pa so se smeli vkrcati samo štirje potniki, drugim so roparji zagrozili, da jih postrele, če sedejo na avto. Hip na to so razbojniki izginili v bližnjem gozdu.

O drznem roparskem napadu so bili obveščeni orožniki, ki so kmalu prišli dva napadalca. Laza Milanko in Nikola Milanko iz Muškova. Potniki so ju spoznali kot roparja. Pri njeni telesni preiskavi so našli ključ za odpiranje okovov. Roparja sta gotovo pričakovala, da ju bodo izsledili in sta si zato že naprej pripravila vse potrebno za eventualni beg. Zandarmerija upa, da bo zdaj kmalu dobila v roke še druge roparje.

Novosadski listi prinašajo podrobnosti o rafinirani tatvini draguljev v vlaklu Subotica—Beograd, o kateri smo na kratko že poročali. Pred dnevi se je z brzovlakom pripeljal iz Budimpešte v Subotico trgovec Leon Hahn ter na carinskem uradu izročil kaseto s 103 komadi briljantov in ocarinjenih. Ker je bilo že pozno, je službujoči uradnik Hahmu svetoval, naj kaseto proti uradnemu potrdilu pusti v uradu ter jo pride iskat, ko bo ocarinjenje zaključeno. Draguljar je res pustil kaseto na carinskem uradu ter nato odšel. Ko se je kmalu nato vrnil, je izvedel, da subotička carina ni pravomočno za carinjenje briljantov, ki jih more ocariniti samo generalna direkcija v Beogradu. Kaseto so zapečatili ter na kolodvorski pošti oddali za Beograd. Ko se je Hahn drugi dan javil na carinskem uradu ter je bila kaseto v navzočnosti carinskih uradnikov odprta, so ugotovili, da so vsi briljanti izginili. Telefonirali so takoj v Subotico, kjer je bila uvedena stroga preiskava. Ko so hoteli zaslišati carinskega uradnika, ki je diamante prevzel, ga ni bilo v uradu, na njegovem domu pa so izvedeli, da je dični gospod ponel s svojo rodbino vred izginil brez sledu. S tem je priznal, da je dragocenosti ukradel sam. Policija je izdala za njim tirnico.

VLOMILSKA SODRGA

V Ljubljani kakor v Zagrebu se zadnji čas vlomilci pridno na poslu, pa tudi iz ostalih krajev Slovenije javljajo o številnih vlomih. Včeraj opoldne je v Ljubljani neznan vlomilec vkomil v neko trgovino na Kongresnem trgu št. 4. Tat je v blaginji pobral 100 Din — več k sreči ni bilo notri — in izginil tako neopažen kakor je prišel.

Iz Zagreba poročajo o drznem, a neuspelem vladu, ki je bil izvršen te dni v pisarno upravitelja nadškofovskega dvorca na Kaptolu g. Horvata. Vlomilec so v sobi vse premetali, odnesli pa niso ničesar. Tudi velika blagajna je ostala nedotaknjena. Zato sumijo, da vlomilci niso bili tatovi, ampak da so morda iskali kakke dokumente.

Zadnje dni je bilo izvršenih več vlovov v polhovgrajski okolici, o katerih smo že poročali; svoje delovanje je bržčas ista tolpa prenesla drugam. V Krizah pri Trzinu je bilo te dni vmljeno kar na treh krajih. Pri posestniku Franu Zaplotniku so odnesli nekaj živil; pri posestniku Pičulinu so vdrti v prostore tamošnjega konsumnega društva in odnesli okoli 100 Din gotovine, posetili pa so tudi župnišče, kjer so se najedli kislega zelja in salame, pregnala pa jih je kuharica. Orožniki pridno iščejo vlomilce, a jih doslej še niso mogli zaslediti.

Obleke za gospode

v izvrstnih kvalitetah priporoča po zelo zmernih cenah trvdka

A. Kunc, - Ljubljana

Ustanov. l. 1879.

89

* Amerika gradi 2200 aeroplanov in 2 zrakoplova. Iz Washingtona poročajo, da je parlament odobril z 297 glasovi proti 39 zakoniki načrt, ki predvideva zgradnjo 2200 aeroplanov in 2 zrakoplovov za armado. Načrt predvideva za zrakoplove naravnost orjaške dimenzije. Vsak zrakoplov bo trikrat večji, kakor je bila »Shenandoah«, ki se je lani ponesrečila. Ta aeronavtični program se izvede v prihodnjih petih letih.

* Paul Richter na Dunaju. Paul Richter, znani in popularni nemški filmski igralec, čigar Siegfrida iz Nibelungov so obdovovali tudi Ljubljanci, je te dni posetil svoje rodno mesto Dunaj. Dunajčani, ki so pretekli teden Conrada Veidua sprejeli s popolno apatijo, so bili hladni tudi napram Richterju. Res je, da je bil njegov sprejem na kolodvoru precej lep, zato pa je bilo njegovo predavanje slabo obiskano. Dunajčani so menda že do grla siti posetov filmskih zvezdnikov in div.

VI BODETE VEROVALI

da eden par nogavic s žigom in znamko (rdčo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih ali kupite eden par. Dobivajte v vseh prodajalnicah

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Pretekli teden je bil uzakonen našt zakon o omejitvi sladkorne produkcije na Kubi. Uresničilo se je pričakovanje, da bodo hmelje od te omejitve korist druge države. Tržne cene so bile začetkom aprila res pod nivojem produkcijskih stroškov, ko se je pa tendenca utrčila, so poskočile cene za več kot pol centa. Ta porast so izkoristile evropske države za svoje produkcijske prebitke, Java pa za večje prodaje. Posebno Nemčija in Avstrija sta nakupili večje količine sladkorja. Največji izvozniki prebitke ima Češka, ki ima okrog 11.500.000 met. stotov sladkorja. Od tega je izvozila do konca marca 623.391 ton tako, da ji preostaja pri končni zalogi 679.316 ton za izvoz približno 5.250.000 met. stotov. Celokupna produkcija sladkorja v Nemčiji se ceni na 15.700.000 met. stotov. Za izvoz ostane Nemčiji okrog 2.000.000 met. stotov. K temu je treba prišteti še sladkor v svetovnih skladiščih, ki ga večinoma kontrolirajo in prodajajo nemške trgovske hiše, da razpolaga Nemčija faktično najmanj s 5.000.000 met. stotov sladkorja za izvoz.

Promet je bil v New Yorku ves teden zelo živahen. Ko so namreč evropske prodaje potisnile cene navzdol, so začeli Kubanci kupovati na svoj račun misleč, da cene pozneje kljub omejitvi prodajne zopet poskočijo. Po zadnjih poročilih se tiče omejitve produkcije na Kubi samo central, ki jih je zdaj 156, dočim jih je bilo pred enim letom 181. Tekom tedna je ustavilo obrat še 20 tovarov. Dovolj v pristanišča se je znižal na 177.000 ton proti 184.000 pred tednom in 183.000 pred teden dni. Zmanjšanje se je pa tudi izvoz in sicer na 91.000 ton proti 112.000 ton pred tednom tako, da znašajo zaloge po Willetovi in Grayevi cenitvi 1.392.000 ton, dočim so značile pred tednom 1.306.000 ton. Tudi statistična pozicija sladkorja v Združenih državah se je poslabšala. Zaloge so pa skoraj za eno tretjino večje kot lani. Dnevni promet je znašal začetkom tedna 74.000, kočen pa 55.000 ton. Koncem tedna je bila tendenca precej rezervirana, vendar so pa vsi termini zopet poskočili za en cent. Notiralo je 26. IV. kubansko ocarinjeno blago 4,14, termisno 2,72, za julij 2,60, za september 2,72, za december 2,82, za marec 2,84, 29. IV. pa ocarinjeno blago 4,18, termisno za maj 2,46, za julij 2,56, za september 2,68, za december 2,78 in za marec 2,83.

Evropska tržišča so popolnoma pod vplivom ameriškega trga in glede na nezanesljiv položaj večinoma rezervirana.

—g Ležalnica in prazniki. Več gospodarskih organizacij in korporacij se je obrnilo na prometno ministrstvo s prošnjo, da se pri določitvi ležarine ne vrača navajajo prazniki, ker je to dneve iztovarjenja po zakonu prepovedano. Kakor javljajo beogradske listi, bo prometno ministrstvo to prošnjo upoštevalo in izdalo primerna navodila glede ležarine ob praznikih.

—g Popis tovornih in potniških vozov. Generalna direkcija državnih železnic je odredila splošni popis tovornih in potniških vozov na vseh normalnotravnih progah. Popis se izvrši 12. t. m. Ta popis je potreben, da se točno ugotovi število vozov, s katerimi naša država razpolaga in drugič da se končno reši vprašanje redovitosti voznega parka bivše Avstro-Ogške monarhije.

—g Nov pravilnik o dovažanju vagonov na industrijske proge. Prometno ministrstvo izdeluje nov pravilnik o dovažanju vagonov na industrijske proge. Zastopniki gospodarskih ustanov so izrazili pri tej

priliki željo, da bi prišel našt tega pravilnika najprej pred pristojno sekcijo tarifnega odbora, ker v nasprotnem slučaju ne more biti ustrezno zahtevam naših industrijalcev.

—g Zahteve industrijalcev. Savez industrijalcev se je obrnil z dvema spomenicema na pristojna ministrstva in zahteval izvestne olajšave pri izvozu. Pri pošiljateljih manjše vrednosti naj bi se znižali železniški manipulacijski stroški in carinske takse, da lje naj bi se razveljavila odredba o potrdilu glede zavarovanja valute in odredba o poobiranjju ene tretjine izvoznih deviz.

—g Naš kamur v Ameriki. Neke angleška tvrdka je vzela v večletni najem kamenolom v Segetu pri Trogiru. Kamen iz tega kamenoloma bo rabila za spomenike padlim vojakom v Kanadi.

—g Pred velikim pomanjkanjem vagonov v Vojvodini. Iz tovarnih železniške direkcije so opustili po naredbi prometnega ministra 450 delavcev. Do tega je prišlo zato, ker je bila v proračunu prometnega ministrstva postavka 5 milijonov za

narjave za subotičko delavnico državnih železnic. Ta delavnica zaposluje sedaj 570 delavcev, ki pa ne morejo obvladati vsega dela. Zato se čuti v območju subotičke direkcije veliko pomanjkanje vagonov, ki še trajno narašča.

—g Stanje hmelja. Iz Zorca poročajo, da spomladanska dela v hmeljskih nasadih lepo napredujejo. Srednje zgodnji hmelj raste dobro. Zal se je pojavila tudi letos v nekaterih nasadih peronospora.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. maja t. l. ponudbe za dobavo 2000 komadov šivalnih jermenov 6—10 mm šir. ter za dobavo 140.000 kilogramov portlandcimenta; do 18. maja t. l. pa za dobavo 70 komadov varnostnih stebel za strehe. Predmetni pogoji so na vprašanje pri ekonomskem oddelku te direkcije. Dne 5. junija t. l. se bo vršila pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 8 omar za usmerjanje pisemskih pošilk. — Podrobnosti v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

To in ono

Samomor milijonarke iz nesrečne ljubezni

V budipeštanskih trgovskih krogih je vzbudila veliko senzacijo vest, da so v bližini Budimpešte potegnili iz Donave truplo devojke iz najuglednejše rodbine. V samomirki je veletrgovec Steiner spoznal svojo hčerko Lili. Lili Steinerjeva je jeseni odstopovala v Kairo, da preživi zimo pod toplimi egiptovskim podnebjem. V njeni družini se je nahajalo par prijateljev, vse hčerke najbožatejših budipeštanskih trgovcev. Devojke so se imenovali zabavale. Sanjavo razpoložena Lili se je zaljubila v lepega, a na pljučih bolnega Holandca. Zaljubljenca sta sklenila, da se poročita, čim se vrne v Evropo.

V predpustu sta se vrnila, fant v Haag, Lili v Budimpešto. Tam je zamačala na ženinov prihod. Sprva ji je pisal par razglednic, pozneje se teh ne več. Pred par dnevi pa je dobila od nje pismo, da se ne moreta poročiti, ker se njegova bolezen ni nič zboljšala, ampak tuberkuloza vedno bolj napreduje. Noče onesrečiti tudi nje, zato naj ga pozabi.

Rahločutna madžarska deklica zlo ma svojih sanj ni mogla prebrati. Zapustila je svoj udoben dom in se po nalaže v umazane valove brezsrčne Donave.

Avstrija ne izroči dr. Vukašina Markovića

Skoraj dva meseca se že nahaja v zaporih dunajskega deželnega sodišča vodja črnogorskih odmetnikov in komunist dr. Vukašin Marković. Radi nekega izkreda v Badnu je bil aretiran in izročen dunajskemu sodišču. V Badnu in na Dunaju je živel pod napačnim imenom in je bil zato obsojen na 6 tednov zapora radi ponarejanja potnih dokumentov. Jugoslovanska vlada je zahtevala, da ji avstrijske sodne oblasti izroče dr. Markovića, ker je pred cetinjskim sodiščem obtožen radi umora in drugih zločinov.

Jugoslovansko poslanstvo je bilo že

pretekli mesec pozvano, da predloži dunajskemu sodišču sodne spise, ki dokazujejo krivdo dr. Markovića na umoru. Naše poslanstvo je zahtevalo spise res predložiti, zlasti one, ki se nanašajo na umor direktorja javnih del na Cetinju inž. Milovana Mijuskovića. Dunajsko deželno sodišče je včeraj razpravljalo o izročitvi dr. Markovića. Po večurnem proučevanju spisov je sodišče sklenilo, da se dr. Marković ne izroči jugoslovanskim oblastem, ker se dunajsko deželno sodišče iz predloženih spisov ni moglo prepričati o krivdi dr. Markovića. Obenem pa je sodišče sklenilo, da izroči dr. Markovića policijskim oblastem, ki naj ga izsedejo iz Avstrije. Dr. Marković sam zatrjuje, da ni več jugoslovanski državljan, marveč da si je že pred leti pridobil rusko državljanstvo. Rusko poslanstvo na Dunaju tudi v resnici posreduje za dr. Markovića, ki bo zato najbrž izgnan v Rusijo.

Poroka s policijsko asistenco

V nedeljo popoldne je razburil prebivalce mesteca Trečina na Slovaškem dogodek, katerih je malo v poročnih analih. Proti župni cerkvi se je pomikal v najlepšem redu poročni spreved. Naenkrat so se morali svahte z nevesto in ženinom na čelu ustaviti. Na pragu cerkvenih vrat sta stala ženinova roditelja. Mati je stisnila pesti, skočila k sinu in začela na ves glas kričati: — Ne smeš je vzeti! Pusti jo in pojdi domov!

Ženin je bil v zadregi. Če bi bil stopil še korak naprej, bi se bil moral spoprijeti z roditelji, vrniti se pa tudi ni hotel, ker ga je bilo sram. Iz kočijvega položaja ga je rešil nevestin brat, ki je prihitel od nekod k cerkvi ter zgrabil ženinovega očeta in mater za vrat. Nekaj časa so se ruvali, potem pa so zmagale fantove mišice in ovira je bila srečno odstranjena. Mlada dvojica je stala že pred oltarjem, ko je naenkrat planil v cerkev nevestin oče s palico v roki.

— In vendar je ne vzameš! — je zadel njegov glas po cerkvi. Planil je k nevesti in jo začel pretepavati s palico. Tedaj je hitel nekdo k župniku in

mu povedal, kaj se godi v cerkvi. Župnik je takoj telefoniral na policijo in hitel v cerkev, kjer je postal položaj že kritičen. Ženinov oče je pretepal tudi nevestine sorodnike, večna luč je ugasnila in preplašeni sorodniki so se hoteli navaliti na razjarjenega očeta. Župnik je napravil v cerkvi red. Kmalu je prispela tudi policija in stražniki so stali med poroko ves čas z golimi sabljami pri oltarju. Ko sta se vračala novoporočenca iz cerkve, so ju radovedneži navdušeno pozdravljali. Samo ženinovi roditelji niso bili navdušeni.

Srednji vek na Španskem

Špansko mesto Pollensa na otoku Majorca je bilo te dni pozorišče zanimivega sežigavanja. Sežigali so namreč na svečan način vse »nevarne knjige«. Neki madridski list opisuje ta dogodek tako-le:

Ob 7. zjutraj so začeli zvoniti po vseh cerkvah. Ob 9. se je začela pomikati iz katedrale velika procesija. Sprejaj je šla duhovščina in 150 menihov, ki so držali v rokah prižgane pogrebne sveče. Nato so sledili vsi mestni dostojanstveniki z rodbinami. Šolska mladina z učitelji in nazadnje še vojaštvo. Spreved so se pomikal proti trgu, kjer je bila pripravljena velika grmada. Ko je dospela procesija na glavni trg, je stopil škof na estrado in bral ob asistenci vse duhovščine slavnostno mašo. Po maši so znova zapeli vsi zvonovi, nakar je duhovščina zažgala grmado. V ogenj so pometali vse brezverske knjige, ki so jih nabrali po raznih krajih otoka. Šlo je v prvi vrsti za španska dela pisatelja Blasca Ibaneza, filozofa Unamuno, dalje »Zgodovino inkvizicije« Perez Galdosa itd., torej za knjige, ki jih čita vsak izobražen Španec. To se je zgodilo v 20. stoletju, v dobi radia, aeroplana in brezžičnega brzojava. Knjige je sežigala španska duhovščina, kar je tudi značilno.

Blazen nočni gost

Grozno noč so preživeli v nedeljo prebivalci samotne gorske kočice nad Jachymovim na Moravskem. V hišici je stanoval Jožef Held s staro materjo, ženo in dvema otrokoma. Ko je odšel Held v nedeljo zvečer z doma, je zašla žena obupne klice na pomoč in strašen krik, ki se je razlegal iz bližnjega gozda. Žena je hitela takoj proti gozdu, misleč, da se je možu kaj zgodilo. Obenem je zagledala orožnika, ki ga je prosila, naj pregleda gozd. Ko je prišel orožnik v spremstvu fantov iz bližnje vasi v gozd, je zagledal nagega moža, ki je skakal po gozdu in klical na pomoč. Ker se je vedel gozdni mož zelo surjivo, je odšel orožnik s fanti po druge vaščane, da bi ga z združenimi močmi ukrotili.

V tem se je napotil blaznež proti gorski koči, v kateri sta trepetali od strahu obe ženski in otroci. Blaznik je bil oborožen z debelim kolom. Stopil je pod okno in začel razbijati s kolom leseno steno. Nato je začel nositi pred kočo seno. Nanesel ga je velik kup in prestrašeni ženski sta mislili, da bo seno zažgal. Zlezli sta v podstrešje in začeli klicati na pomoč, toda nihče ni ni odzval. Predno je prispela orožniška patrulja s Heldom, se je na blaznik vrnil v gozd, kjer so ga našli šele zjutraj.

traj. Nesrečneža so oblekli, nakar je trdno zaspal. Ko se je prebudil, je pripovedoval, kaj se je prejšnjo noč zgodilo. Mož je premožen mesar, po imenu Vejrtech. Bil je povsem normalen. Naenkrat je dobil fikšno idejo, da ga nekdo preganja. Bežal je v gozd, kjer se je slekel do nagega. Tako je blodil po gozdu vso noč. Drugi dan so ga našli sosedi in odvedli nazaj v Jachymov. Tu ga je pa naslednjo noč zopet prišlo. V sobi, kjer je bil zaprt, je zažgal blazino. K sreči so ogneti pravčasno opazili in pogasili. Vejrtech so odpeljali na opazovalnico.

* Kaznjenec — dedišč 20 milijonov. V padovanskih zaporih se nahaja neki kaznjenec Nino Gilli, ki je obsojen radi defraudacij in zločinških konkurzov na več let ječe. Mož mora odsedeti še par let, predno bo mogel dihati svobodni zrak prostih meščanov. Sedaj pa mu je njegov odvornik sporočil, da je umrla neka njegova sorodnica v Ameriki, ki mu je zapustila ogromno dediščino 19 in pol milijona lir. Mož je ta vest tako razveselila, da ga je na veselja skoro začela kap. Šele po parurnem prizadevanju je uspelo odvorniku in kaznjeniku zdravniku, da spravi ta moža k vesti. Sodišče je sklepalo o stvari in bo defraudant moral, ker je sodba že pravovredna, obsedeti kljub ogromni dediščini v zaporih in počakati, dokler ne odsedi vso svojo kazen.

Opozorilo

Ker se pogosto dogaja, da občinstvo — zlasti podeželsko — ne loči Ljubljanske pošilnice od Mestne hranilnice ljubljanske, smatramo za svojo dolžnost, priobčiti sledeče pojasnilo: Mestna hranilnica ljubljanska in Ljubljanska pošiljnice sta dva povsem različna, drug od drugega popolnoma ločena denarna zavoda. Mestna hranilnica ljubljanska je regulativna občinska hranilnica, za katero jamči mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo. Svoje uradne prostore ima edino v svoji palači v Prešernovi (prej Slonovi) ulici, št. 3. Ljubljanska pošiljnice pa, ki ima svoje uradne prostore na Mestnem trgu št. 6, je združena z omejeno zavezo in nima z Mestno hranilnico ljubljansko nobenih poslovnih stikov in tudi ne uživa jamstva mestne občine ljubljanske. — Uprava Mestne hranilnice ljubljanske. 499/a

Za savez dobrovoljcev

so darovali v podporni sklad Aleks. Tomana sledeči: g. Iv. Jelačin ml. 1000 Din, 3 neimenovane trgovke vsaka po 1000 Din, g. Anton Rojima 200, dr. V. Zorc 50, Jos. Rohman 30 in dr. M. Smalc 20 Din; skupaj 4300 Din. Dalje je darovala ga. Gnezda, mati pok. tovariša dr. Gnezde mesto honorarja, ki ga primarji dr. Ješe od matere zdravnika ni hotel sprejeti, — 200 Din.

Savez izreka najtoplejšo zahvalo plemenitim darovalcem, ki so se prvi spomnili zaslužnih borcev za svobodo. Pričakujemo, da bodo temu vzgledu sledili še mnogi drugi, ker se društvo hoče pobrigrati za številne člane — dobrovoljce iz svetovne vojne, ki so vsled brezbriznosti poklicanih v skrajni bedi s svojimi družinami, a so dovolj ponosni, da ne marajo sami nadlegovati javnosti. Vse prispevke naj se pošlija na društvo, predsednika g. Vladislava Fabjančiča, mestni, arhivarija, magistrat, tu. Bis dat, qui cito dat. Odbor.

Teod. Korn, Ljubljana

Pollanška cesta št. 3.
brevet, stavni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.
Razpisa strojevodov. Kopalnice in kletne nagrade izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Obnovite naročnino

Obnovite naročnino
Nadalje imam veliko zalogo perja: za zglatnike in blazine, kg Din 60,-, pol belo kg Din 100,-

Pletilni stroji

Nemškega izdelka patent „Ideal“ z jamstvom za nogavice, jopce, svitarje in vsakovrstne pletenine izdelujejo vsakomur najboljšo in si gurno eksistenco. V zalogi s pogumom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino le pri

F. Kos, Ljubljana, Zidovska 5
Generalni zastopnik.

Patentna preproga - postelja

ki ne potrebuje modroca in jo more vsak človek nositi na rokah. Potrebna je v vsaki hiši, hotelu, kopalnici, in ladji ter stane samo Din 290,- Po pošti s povzetjem.

Nadalje imam veliko zalogo perja: za zglatnike in blazine, kg Din 60,-, pol belo kg Din 100,-

Josip Brozović

kemična čistilnica perja
Zagreb, Boškovičeva ulica 13.

«Wanderer» avto

z dvema sedežema in pokritim prostorom za prtljago, primeren za trgovskega potnika — napredaj. — Ogleda se v garaži gosp. Stupica,

Novo gosje perje

skubeno, belo, puh, 1 kg 4 65 Kc — pošilja od 4 kg proti povzetju — R. Freund, trgovina s perjem, Praga 1, Benediktova ulica št. 1. 106/T

«Ilirija»

Kralja Petra trg 8, telefon 220. — Premog, drva, koks, cement. 53/T

Diesel-motor

30 HP radi elektrifikacije obrata napredaj. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 1385

Pekarijo

dobro idočo, na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na: Dragotin Lach, Podravske Sesvete, Hrvatska. 1373

Damske platnene čevlje po Din 95

sledečih barv: bele, sive, rjave, drap in črne z leseno ali usnjeno peto dobite pri tvrdki M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6
Pošilja se tudi po poštne povzetju.

FRAN KRAIGHER,

krojaški mojster in izdelovalec preoblečnih gumbov v Ljubljani
vljudno naznanja cenjenim odjemalcem, da je dne 27. aprila t. l. preselil svoje delavnice iz Gosposke ulice št. 5

v lastno hišo, Cankarjevo nabrežje 7 (na desni strani Ljubljanske med frant. in četvrt. mestom)

Priporoča se za vsa v krojaško — stroko spadajoča dela. — Sprejema tudi popravila in preobračanje oblek.

KOKS - ČEBIN

Welfora 1/II Telefon 56

Klavirje

harmonije na obroke in posodo svetovno najboljši: Steinway, Höpzel, Bösendorfer, Förster, Stingl Original etc. cobite le v veliki zalogi in izberite strokovnjaka in bivšega učitelja Glasbene Matice

Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata) 57-T

Ia damenfrizer i frizerica

koji su vezirani u svim granama struke, kao i jedna manikerka koja i masira i trazi se za odmah ali 15. maja za prvorazredni salon. — Oferte samo prvorazrednih sila prima Branko Mrljak, Osijek, Desetina 20. 1388

Trompete

vse plehnastrumante, telov, rogove hitro in precizno popravlja tvrdka

Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata)

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravičnega zaračunavanja carne po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno

Makulturni papir

kg Din 5,-
prodaja uprava „Slov. Naroda“

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOV!

specijalni predmeti brez konkurence

blago za gospode in dame, zajamčeno iz čiste volne čvrste kvalitete in najmodernejših vzorcev razpoloža po jako nizkih tovarniških cenah več nego 40 let kot strogo solidno svetovno znano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO,

Palackeho třída 12.
Vzorci gratis in franko. Isto tudi privatno.

Darujte za „Sokolski Tabor“!!!